

Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deves

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA LITERARĂ

Anul XI Nr. 27 (538) Joi 2 Iulie 1964

ORGAN SĂPTĂMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

8 pagini 50 bani

pag 31

„Diamantul” — poem de MARIA BANUȘ

pag. 81

PAUL GEORGESCU: Insemnări despre Albert Camus (II)

CARNET DE SCRITOR

ROADELE MUNCII PAȘNICE

de AUREL BARANGA

Intreg poporul nostru a luat cunoștință cu un sentiment de mulțumire și de mândrie de Hotărârea Comitetului Central al Partidului și a Consiliului de Miniștri cu privire la majorarea salariilor la toate categoriile de salariați, reducerea unor cote ale impozitului pe salarii și creșterea plafonului de salarii în funcție de care se acordă alocația de stat pentru copii. Dincolo de coeficientul exact, semnificând o creștere sensibilă a câștigurilor, se descifrează semnificația socială și morală a actului, sporul derivând din procesul în continuă dezvoltare a economiei noastre naționale. Hotărârea confirmă în mod exemplar faptul că politica economică a partidului e justă, că directivele Congresului al III-lea sînt îndeplinite, că întreg poporul nostru, strîns unit în jurul partidului, culege roadele acestei politici înțelepte, profund legată de viață.

Am avut prilejul să ascult din primele ore comentariile entuziaste ale oamenilor muncii și decizia lor fermă, neabătută, de a-și spori eforturile în muncă. Fiindcă ceea ce s-a înțeles cu profunditate a fost faptul că acest spor derivă din creșterea întregii activități productive a țării și că succesele generale obținute s-au răsfrînt firesc asupra acelor care le-au determinat prin munca și abnegația lor. La o adunare, într-o mare unitate industrială, un vorbitor rezuma foarte plastic acest lucru: „Acum un an — spunea el — am hotărît să creștem producția cu opt la sută. Am izbutit să mărim coeficientul la unsprezece. Punctele s-au întors asupra fiecăruia dintre noi, sub forma sporului de care vorbim”.

Această circulație organică și armonică, acest sistem de vase comunicante perfecte dintre interese obștești și cele personale, își găsește expresia încă o dată în Hotărârea Comitetului nostru Central privitoare la majorarea

salariilor, ca încă o mărturie a succeselor cu care întimplă poporul nostru marea sărbătoare de la 23 August, cînd vom prăznui două decenii de libertate, două decenii de cînd ne clădim o viață nouă cu propriile noastre mîini.

Să ne amintim o clipă cum arăta țara în ziua de 23 August 1944, să ne aducem aminte de moștenirea cumplită pe care am primit-o în acea zi: un stat sărăcit, cu o producție dezorganizată, într-o vreme cînd pe harta lumii se mai dădeau lupte în care ostașii noștri își aduceau tributul lor de sînge pentru dobîndirea victoriei împotriva fascismului. De la ceasurile acelea tragice și pînă la zilele noastre de astăzi, cînd culegem roadele muncii pașnice, drumul parcurs, de o însemnătate istorică, nu poate fi măsurat decît cu unitatea leninistă a revoluției. Învățătura marxist-leninistă e chezașa tuturor succesorilor reputeți în acești douăzeci de ani, succese atît de evidente, încît nu ne surprinde că în presa internațională se vorbește tot mai des de „miracolul românesc”. Acest miracol n-are nimic supranatural, ci s-a născut firesc dintr-o operă de creație perseverentă și îndrăzită, din lupta dată de poporul nostru împotriva aștor greutăți și rămineri în urmă, împotriva aștor piedici cîte am avut de înfruntat.

Am ascultat angajamentele luate de muncitori, după ce au luat cunoștință de cuprinsul Hotărîrii. Folosirea cît mai rațională a materiei prime, măsuri concrete pentru utilizarea ei mai rațională a mașinilor în scopul obținerii unui randament sporit, însușirea tehnicii avansate, bălăia aceasta pentru scoborîrea prețului de cost, lupta susținută pentru obținerea de economii — și aceasta nu în dauna calității produselor — sînt obiective cu și

(Continuare în pagina 2)

IN CAUTAREA FEERIEI

de NINA CASSIAN

Cine a copilărit la Brașov va purta pentru totdeauna în jurul amintirilor umbul unui basm colorat, cu verde închis, de munți, cu verde deschis, de dulce cîmpie, cu aur și negru, de turle și acoperșii, cu roz-lumuri, de stînci în amurg.

Cine a copilărit la Brașov va păstra pentru totdeauna imaginea celății fermecate, cu ogivele ei medievale, cu nemăsuratele curți interioare, locuite de mistor, cu iermi sărbătorești în vecinătatea pădurii adormite și a viselor ei scintiletoare.

Copilăria mea are trăsăturile orașului Brașov; acolo simțurile mele au înțeles pentru prima oară ațtarea vegetală de dură ploaie și sunetul castanelor pocnind pe ieratic, în zile de ger: acolo am învîțat primele numărători de joc, primele cîntece, prima disciplină a excursiilor pe munte: acolo m-am îmbolnăvit, pentru prima oară, de poezie.

Am revăzut Brașovul, cu multe alte prilejuri, în anii puterii populare. Am văzut o puternică prieliste industrială, suprapunindu-se vechiului peisaj natural și istoric. Am văzut valesind, în curtea fabricii care le-a dat noastre, primele tractoare românești și recitul Universal 650; am văzut o splendidă sală de strunguri ultramoderne și autocamioanele românești de 4 tone. Am vădit noile cartiere de locuințe — dintre care unele sînt astăzi vechi de peste 10 ani — înfiorătoare gospodării agricole din împrejurimi, tot ceea ce contemporaneitatea socialistă a stimulat în orașul meu, imprimîndu-i o decizie și armonioasă mișcare suloare.

Îmi îngădii, de astă dată, câteva notații dintr-o călătorie recentă făcută cu teama că propria mea copilărie s-a îndepărtat, a intrat în ceață, mișorîndu-se pînă la dimensiunea unui obiect ornamental, bun de pus în vitrina memoriei. Am încercat să umblu pe firul basmului, cu o sete de feerie care nu m-a părăsit încă, și, din acest traseu, amintesc...

...pîța cu legume, cu fructe, cu flori, cu strigătele caracteristice de miere... oare la ce m-as fi oprit, mai înții, în copilărie? Desigur, la flori: ghiocel, somptuos, saturați de prospețime, zambile de un alb înghețat, lalele satinate, carnoase, liliac juvenil, răspundînd unei fermecate dăruirii climatice... o poartă, ca atîtea altele, din lemn cenușiu, sculptat, dincolo de care începe o curte lungă, o fascinantă lume interioară, și, în fund, un atelier de lumînări. Atmosfera călduță, umedă, ca de seră, și două culori, alb și galben, curgînd înășurîndu-se, scaldîndu-se și laminîndu-se în forme supte: o feerie liniștită, mesșugărească, dirijată de un singur orășor-înginer...

...unul din noile cinematografe, cu imenși pereți de sticlă — ce mare a crescut căsuța de zahăr de demult! —, cu o eleganță, pastelată sală în amfiteatru...

...o conversație cu bătrîna îngrijitoare a cimitirului (unde ne jucam, copii, strîni și neștutori de moarte) de la care am aflat că iul ei — cel care-mi împrumutase toată seria „submarinului Dox” — are astăzi 45 de ani și e doctor, la Sibiu...

...fenomenala balenă Goliath, întreprîndu-și peregrinarea incremenită și ancorînd ca un straniu cargobot lîngă silueta austeră a Bisericii Negre...

...fabrica de panglici și țesături înguște de la Dirste, unde se tes etichetele pentru proțusele diferitelor fabrici de confecții; felul special în care scilpeste firul măsăii cînd caligrafiază „made in Rumania”; „Bumbac”, catifea, mătăsă, panglici decorative, dar și benzi pentru motore Diesel, lată ce produce acest punct industrial, mai rar vizitat, în care o mare majoritate de femei muncesc cu perseverență și minuțiozitate, din țării aljuenti înguști de țesături, cu inscripții fine și semnificative...

...printre acestea, țînga ele, în jurul țor, drumurile cilindrice care se subțioză, treptat, întrînd în munte, acolo unde basmul vorbește, cu silabele lui dintotdeauna, cu consoane de piatră, cu vocale de izvoare...

Cer iertare pentru substanța, poate minoră, a acestor insemnări: dar mi-am reactivat copilăria pe care o purtam ascunsă în fibra ființei mele de azi, așa cum impunătorul suflet industrial și natur al Brașovului păstrează, nealterată, adierea poveștii.

G. DIMISIANU

(Continuare în pagina 7)

MOMENTE ALE LITERATURII NOI

MOROMETII

S-a făcut observația că Marin Preda procedează întocmai ca eroul său, „disimulatul” Ilie Moromete atunci cînd își începe cartea cu cuvintele: „În cîmpia Dunării, cu cîțiva ani înaintea celui deal doilea război mondial, se pare că timpul era foarte răbdător cu oamenii: viața se scurgea aici fără conflicte mari”. Căci materia romanului dezminte repede această afirmație de la început scoțînd la iveală o cu totul altă realitate. Asistăm de fapt la o înclăștare aprigă de forțe aliate în opoziții ireductibile, la o acumulare de conflicte care va declanșa pînă la urmă un lanț de prăbușiri răsunătoare. În plan social, mica gospodărie țărănească

se năruie sub presiunea relațiilor capitaliste spoliatoare. Boțoghină, Moromete, țărani improprietăriți după primul război pierd pămînturile. Familiile se dezbină: înavușitul Tudor Bălosu și desmoșteșele fala pentru că se dusesse după un flăcău sărac; cei trei băieți ai lui Moromete orbiți de ideea căpătării rapide se ridică împotriva tatălui îl jefuiesc și fug din sat. În plan moral are loc spulberarea iluziilor în legătură cu trănicia micii proprietăți țărănești. Tactica aminării, a tergiversărilor la infinit, aplicată de Ilie Moromete, s-a dovedit ineficace și tot la fel împotriva violenței de unul singur, revolta anarhică (Jugurlan). De aici, ca o ultimă consecință, tulburarea echilibrului interior, întunecarea orizontului sufletesc, „înnegurarea” lui Moromete care intră, cum se afirmă în final, în acea „lungă stare depresivă”.

S-au spus, în critică, lucruri pătrunzătoare despre semnificația acestor prăbușiri concomitente inițiate în „Moromeții”, prăbușiri care ilustrează — cu o forță dramatică nealinsă în literatura noastră — procesul disoluției micii proprietăți agricole în capitalism. Mai puțin s-a știaruit asupra faptului că, deși cartea cumulează un asemenea număr de situații și deznoădăminte tragice, sentimentul precumpnitor pe care îl transmite nu este unul amar, de apăsare ci, paradoxal, unul de vigoare, de implinire armonioasă și stenică. Într-adevăr, roman al aștor dureroase dislocări, „Moromeții” nu este toșur o scriere întunecată și, dincolo de evenimentele dramatice pe care le evocă, opera e cîntecăreată de un vast curent generos. De unde izvorăște el? Aș spune că, mai înții, din acea impresionantă reconștituire a fluxului existenței țărănești percepută în datele ei fundamentale, ciclice: copilăria, iubirea, căsătoria, lucrările agricole (seceșul, treierul, mersul la moară), orele satului (plecarea și întoarcerea de la cîmp, mulsul oilor, cîna), jocuri și datine (hora, călușul) etc. Adunările liniștite de la fierăria lui Iocan, scenele de muncă sau odihnă, în știrși toate acele împrejurări din carte care lădric ritmurile cotidiene ale vieții satului — ială o zonă de manifestări unde pulsează dezgăzuite inalterabile energii vitale.

Desigur, durele conflicte pentru pămînt, amenințările surde venind din toate direcțiile, presimțirea unor vremuri din ce în ce mai tulburi sînt realități care înășpresc sufletele oamenilor, fețele lor se vor posomorî, reacțiile vor fi adeseori violente, brutale. Dar aceasta nu înseamnă atrofizarea capacității lor de a vibra și într-un plan mai înalt al sentimentelor, și la alte valori decît acelea în jurul cărora se dezlăntau pasiunile achizitive. Marea clipă a începerii secerășului, prima pătrundere în lanul țosnitor de spice va fi trăită cu aceeași infinitate de

INSULA

Cîndva, aceste litere pierdute ca niște reci schelete de mörgean pe rînd, în adîncimea fără cule a unui veșnic, nevăzut ocean se vor depune-nct în straturii groase, feminine, sub fantasticul cristal al unor alte zile mai frumoase, și — fără să știrnească nici un val — aproape în secret, or să-și ridice atolii inelați mereu mai sus prin apa care cu mișcări complice o să le spele creștetul apus, din ce în ce mai mult și mai fierbinte, din ce în ce mai des și mai duios, parcă chemînd aducerea aminte din măduva de-argint a unui os, pînă ce-ogînda mării se va sparge de fruntea lor ieșită din adînc ca o epavă cu străvechi catarge ce poartă încă pinze la oblic. Și poate-atunci, aduse-n larg de vînturi din țărături viitoare, pulberi vii or să aștearnă proaspete pămînturi pe piscurile reci și alburii. Și astfel, într-o bună dimineață, la ora cînd azuru-i încă crud, o insulă va răsări din ceață în drumul marinarilor spre sud. În căpitanul, aspru, o să strige: — „Hei! Ancora!” Și fierul va cădea în mare, și-ascuțitele cîrlige o zi întregă vor vibra în ea, în timp ce matelotii or să care butoaiete cu apă de băut de pe ostrovul fără nume, care așa, ca din senin, a apărut. O gură doar — sorbită pe-ntrecute! Apoi, din nou, scufunde-se-n ocean pe veci aceste litere pierdute, ca niște reci schelete de mörgean...

Ștefan Aug. DOINAȘ

HEDY LOFFLER

În muzeul de artă al R. P. R.

PROZA SCURTA CONTEMPORANĂ

Cum se întimplă și în cazul celorlalte genuri literare, a încerca să dai o imagine critică globală a prozei scurte actuale, în limitele unui articol, mi se pare cu totul înoperant. Dacă s-ar proceda în acest fel, dat fiind extrem de marea bogăție de fapte, riscul aluneccării în relatarea expozitivă, ar fi de-a dreptul inevitabil. De aceea, mai util este să cred, să încercăm a reface peisajul literarului de acest gen, din perspectiva diferorva probleme specifice.

Preocupările din ultima vreme, tot mai frecvente, privind așa-zisa condiție estetică a genurilor literare în epoca noastră, nu sînt deloc întâmplătoare. Ele probează, în fond, interesul critic și estetic contemporan de a fixa, cu cît mai multă claritate notele diferențiale ale acestor importante probleme, în raport alit cu tradiția literară, cît și cu diversele opinii estetice.

Ceea ce mi se pare straniu, însă, referîndu-ne

la condiția genului epic, este frecvența cu care discutăm, fie teoretice, fie analitice, ignorînd prezența epicii de scurte proporții, respectiv nuvela, schița și povestirea; și aceasta în ciuda avăruului îndubitabil că speciile amintite cunosc o înflorire impresionantă în toate literaturile contemporane.

Se poate oare susține cu-real tenet că genul poetic, romanul, pune în umbră, în vretun fel, proza scurtă, în sensul împingerii acesteia la periferia activității prozatorilor sau al neglijării ei de către marele literar ar fi de natură să demonstreze exact contrariul. Astfel, este greu de admis că proza scurtă și-ar manifesta incapacitatea de a rezista presușei „concurențe” venite din partea romanului, de vreme ce numai istoria literară va fi în măsură — ca să amintesc doar cîteva exemple — să hotărască prin ce este mai importantă contribuția

(roman-sau-nuvelă) unui Hemingway, Caldwell, Moravia, etc. la dezvoltarea narațiunii contemporane. Și, ca să ne referim și la literatura romînă actuală, același lucru se poate spune și despre Eugen Barbu, Dumitru Radu Popescu, Francisc Munteanu, Alecu Ivan Ghilii și alții, prezenți în egală măsură pe cuprinsurile ambelor genuri.

Dincolo de aceste considerații, estetic vorbind, opoziția dintre roman și proza scurtă mi se pare total artificială. Dacă totuși ea există merită să fie examinată. E vorba mai înții despre un aspect ce ține de sfera prejudecăților pe care critica uneori le împămîntenește, din păcate, cu un zel surprinzător. De exemplu, a devenit un bun comun al majorității criticarilor literari de a analiza volumele de nuvele, schițe și povestiri sub

N. CIOBANU

(Continuare în pagina 7)

Luna e mare și albă deasupra Parîngului...
Și parcă adorm
sau e doar caruselul orelor
care se-nvîrte cu mine pe axa străvezie a nopții,
mă-nfășură-n serpentine fosforescente,
licăriri ale zilei apuse ce trece-n vinele mele,
în rodnicul rîm liniștit al semitreziei,
vorbe neuzitate demult, cu ascuțite ecouri,
aspre și dulci, ijeneste cuvinte,
cu miros de cimbrisor și funingine,
cu gust de palinac și miez de pline mare,
ardelenească,
frînturi de gesturi, priviri, ochii veștezi, mobilii
ai bătrînei lui,
cifru adolescentei lui Ștefan, sub fruntea-ndă-
rătnică,
negru diamant intangibil, iradiind în sine,
fresca în rîmuri de negru și alb, la înștitul
de mine,
gestul șoferului, neliniștit, privindu-și ceasul
de mîină :

„La trei, am algebra”,
Clapotel fuste sticloase, în ritm de cha-cha,
ca nepoatai lui Iuli,
ritmuri strălucitoare de straturi geologice,
în abatajul frontal, ritm gălătos de picamăre,
ritmul lozincei strîngînd din galeriile minei :
Să dăm carbune dar fără sînge...
...cârbune dar fără sînge...
și ascuțitul ecou, cu virf de iridii,
care-mi deschide-n memorie o galerie uitată :
după amiaza-nsoțită, în colonia cea veche,
aripi de ferestre înfricoșate, date în lături,
și o liniște murea, absurdă,
în care irupe trufia mizeră, somptuoasă-a fanfarei;

scîlpățul comediant și strident al alăturilor,
— sub zăbranc, ascuns cuvincoș,
un pumn de oase, de nervi, de carne zăbită —
și-n dosul unei ferestre, sufletul meu dedemult,
înăfășurat într-o zăreantă neagră de vers,
fillind în neștire :
Trecea fanfara de mineri,
Ducind încet, spre nișă...
și iar caruselul zilei de azi,
și noaptea Parîngului, străvezie,
pe care alunecă ritmic,
fresca în negru și alb,
mișcarea înfinit repetată,
curba ritmică a spînzurilor,
încovoale pe tirnăcoape,
apoi pe ecranul nopții, deodată,
un mic cârbune, ciudat, apare,
ținut de două degete groase, crăpate,
ferme și șovăitoare,
două degete cu praf de cârbune în pori ;
creionul-cârbune se mișcă greoi,
clătinîndu-se-ntr-un cerc orbitor,
ca Lazăr ieșit din mormînt,
în viața de zi, în trezire,
cercul se cheamă modest, familiar :
Cerc de desen și pictură,
și se ține, după amiază, la club)
O, cazna palmei nealță, palmei aripă,
voiața cârbunelui să se consume-n incandescente
necunoscut,

să ardă, să se pulverizeze și să rămînă
în euristică unghiuri și serpuiri,
trasate după legile frumosașelor numere,
line și implacabile legi,
după care cîntase Orfeu și calculase Pitagora ;
caznă cutezătoarelor palme,
în care linia vieții urcă
pe un făgăș uscat, scorojit
de-o străveche arșiță neagră.

Și iar caruselul,
cu stranii fișii transparente de vis ;
(știu că visez)
și noi lucrăm mai departe,
într-un docar sau un G.A.Z.,
șoferul spune : „Mai iute,
la orele treie, a mingea !”
și bagă mașina-n viteză,
și-n urma noastră, Colonia cea Veche,
în demolare,
și-arată gingișile negre ale cuptoarelor,
cufundate-n pămînt,
latrine, cotete de porci, leașuri de brad
putregăite,

amestecate-n noroiul de jos cu praf de cârbune ;
„Tii minte, și noi...”, zice Iuli,
treind cu privirea presbîtită,
peste cvartale de blocuri roz și vermil și gălbui,
scăldate-n valuri de iarbă ;
și o revăd înaintea lui 41 :
fustele ei multe și crețe,
peste crupa împărătească,
dinții ei mici,
obrajii ei neverosimili, rotunzi și virtoși
ca două mere domnești,
ea toată, livadă grea, triumfătoare,
coborîtă din Jara de Sus,
revărsată-n ocolul cârbunelui ;
o văd pe jos, în magherniță,
cu peria de freat podele în mină ;
ridică spre mine, rîzînd, fața solară :
„Șurluiesc, șurluiesc, și degeaba,
cârbunele-i domn...”,
pe dușumeaua de brad,
fîrele negre de apă
se umflă și curg înapoi, în șiraole,
înapoi, spre subteranele timpului,
mă trag înapoi și pe mine,
dar eu mă țin cu putere
de grumazul de lemn al călușailor,
mă apăr și strig :
De ce să cobor ?
Puțul e negru, adînc.
De ce tocmai eu ?
De ce să-i trag și pe ei ?
Ei vor să se rotească
în caruselul de aur, între spițele soarelui,
ei vor să se strîngă în brațe,
să omezească în cîmpii de lucernă,
să foșnetul faților,
să urmărească la meciuri tractoria balonului,
să danseze cha-cha, să meargă la filme,
să ridă în hohot, să joace șah,
să bea vinul înmîrețat de Tîrnave,
de ce să coboare ca mine-n infern ?
Încă o clipă, zic,
să rămîn aici, deasupra, pe deal,
i-ași de plăcut la ceasul acesta de noapte,
floriile-mbălsămează,
bătrînul dascăl, ciților în stele și-n cărțile vechi,
clatină fruntea lui argintată de lună,
între mîmoze și dalii, și spune :
„Nimic nu se schimbă, doar aparatele.”
A = A.

Omu-i același, identic cu sine,
e cel din cetatea UR, din Ninive...
Eterna întoarcere...
Ștefan, nepotul lui Iuli,
întoarce spre dascăl, ochii lucizi, de oțel,
ciuful de orz copit, pe fruntea-ndă-rătnică,
borează formula zădărnicea
și scrie pe tablă-o formulă
rotundă, scăpărătoare și cabalistică
— clară numai pentru cei ce vor fi —
păienjenis de filamente albe,
de liiere, cifre, îngemănate dens, inextricabil,
într-un țesut plin și vital ca un uger,
din care țînesc alte formule,
jeturi fierbinți de pură gîndire,
ele curg fulgerător printre celulele minții mele
rigide

și-mi scapă,
numai un fir, alb, naiv, impetuos,
ca o șuviță de lapte,
ca un pîrîu înșumat pe pietricele rotunde,
ca un clopot mic de argint,
licăre, sună : A este A, A nu e A,
mingiitoarea formulă-a spiralei deschise,
o înfîntei prefacei.
Două semne opuse se-nccrucează,
două spade pe cer.
E noaptea.
Luna lucește mare și albă deasupra
Incep să cobor.

Tunelul lui 41,
vara lui 41,
trenul lui 41.

Cobor din vagon sub un cer de funingeni,
trece posarele peste șine întortochiate și
semafoare,
care scîlpează cu un licăr ciudat.
Pătrund în picța orașului.
N-o mai cunosc.
Nu regășesc mirezmele ei plătate,
forțata ei pestriță.
Parcă un vînt a trecut deasupra și-a mălurat-o,
a stîns culoarea tarabelor,
arama dovecilor,

Șingele Verzelor șiril.
Îmensele frunze vînoase, violacee ale guliilor
sînt moi și bătrîne,
Precupețele vorbesc între ele șoptit,
Socii mici, de mălai, parcă-s plini de cenușă.
Trăce-o femeie cu fața-mpietrită
și-n coșară — două gullii.

Draga mea Iulie,
cum v-ați schimbat !
Ce s-a-nîmplat cu voi, cu orașul ?
Șase luni au trecut de cînd v-am lăsat
ori un veac ?
(S-au scosificat peste noapte,
cu ochii gași și pierduți ca moșnegii)
— Ingerul Foamei e-n ospeție la noi,
zice Iulia,
și ochii-i luceșc nefiresc
în scoica cenușe-a orbitelor.

Vasăzică așa este el, așa-i e chipul !
Și-l văd luncind cu funicularul,
deasupra placă de oțel,
prin care picul funinginea,
îl văd cum plutește cu aripul larg desfăcut,
cum coboară la gura puțului,
și-n colonii,
cum scobește obrajii celor de jos,
cu dalta lui vîbrații, meșteșugită.
— Pîță-am cerut,
și ochii-i luceșc nefiresc
în scoica cenușe-a orbitelor.

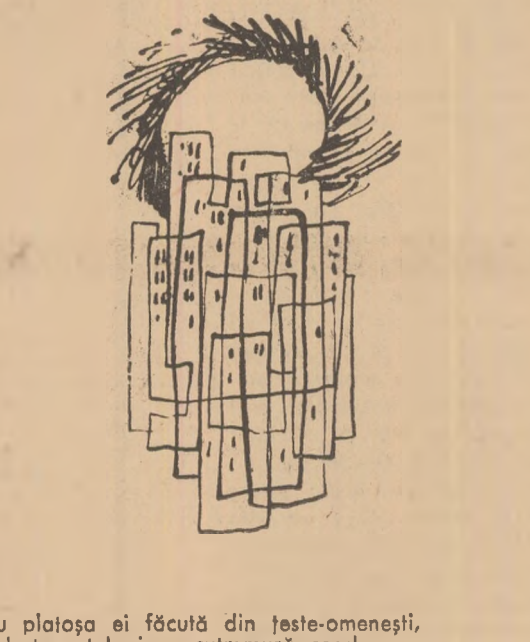
Livadă, livadă,
unde sînt merele tale domnești,
risul tău ca niște crengi revărsate,
fustele tale multe și legănate,
peste crupa împărătească ?
Unde sînt strigăturile tale iuți, ardeate,
cu femei lubele
care dau binete
la toți trecătorii ?
Unde-i joaca ta de tigroaică blindă,
cu laba pufoasă ?
(Ani și ani mai tîrziu, cînd scriam,
într-o chemare la pace :
„...și mama-și mușcă pruncii de bucle lor
durdulii...”,
pe tine, cea de demult, te aveam în față).

Nimic nu fierbe pe sobă. Plita e rece.
Aceași odăie era și-nainte de grevă,
și-nimic de-ncapus războiul,
peretii — pictați, la fel, cu valuri de igrasle,
patul pe-aceleși capre de brad, negeluite,
și fără ceasfaturi,
hainele vechi, cenușii, tot atîrnate-ntr-un cui,
pe masă, întins, tot așa, un ziar gălăbejit.
Dar tu spălai dușumelele ritmic, cîntînd,
sau frîmțai piineea-n covată
și mincele bluzei de stambă
îți dezveleau brațele tari și rotunde.
Dinții tăi mici scăpărau a ris,
te lual la trîntă cu sărăcia, ca și cu dragostea,
stringînd-o-n brațele tale vînoase,
înbășugînd-a cu vîaga ta triumfătoare.
Era o luptă cu chînt sălbatec,
între forțe care păreau aproape egale.
Dar acum, în fața ta s-a ridicat
un adversar monstruos, cu mușchii de fontă,
cu găveanele ochilor gași, așîntite-asupra copi-
lor,

cu-aripile de lilac cenușii,
așternute de-a latul tavanului.
Soba, cu plita ei înghețată, în mijlocul casei,
pare un car de luptă, buclit, după atac.
Degeaba strigă pămînt, locuic, naiv,
brodat pe ștergarul de perete :
„Pănușul cadriilor,
Spune de cine m-e dar”,
coada lui rotată s-a-nnegrit de zgură și tum,
și el seamănă-acum cu un carb,
care-așteaptă să se-nserzeze de-a binelea.

Rar schimbăm cite-o vorbă.
Vedem pe afară zburînd,
pe drumul pustiu al coloniei,
bucății de hîrlie, fișii din afișele rupte
care proclamă starea de-asaediu.
Pe jos și pe apă, îmbrăbădite în cirpe negre,
încrucișate pe piept, legate la spate,
cu picioarele goale-n ghețe fără șireturi,
Iulia și fetele ei, stau nemulate, informe,
cenușii de foame,
ca niște idoli vechi de pămînt,
în ordine descrescîndă :
mare, mai mică, mai mică, mai mică...

Nimeni din oastea cerească
nu poate aprî Fiera clăre.
Ea trece ropotînd peste lume,
cu bici împletit din nervi omenești,

cu platoșa ei făcută din țeste-omenești,
sub tropolul ei se cutremură cerul,
dar la localul din centru,
țira lui Iacob, înfășurată-n vulpi argintii,
cîntă o-lă-ru, o-lă-ri, olari, olara...
În fabrică adînc camuflate,
sub piramidale gorgane,
strunguri aleargă-ncoace și-ncolo,
ziua și noaptea,
mușcă adînc din oțel rabotezele ;
ca-n mii de oglinzi paralele, multiple, apar,
înșirate pe bandă,
căpățîniile ascuțite ale obuzelor, stranii și
nelede,
fără fișii de carne, fără cheaguri de sînge
lipite de ele,
ies din fabrici, stranii, virgine, strălucitoare...
Pe deal, în curtea spitalului, încep să apară,
în cămeșoale lungi, de pînză albă, soldații...
Aud și acum
cum bădăne cirja prin val,
prin valul de ceață,
la gard, la spital :
— „N-ai, cucoană, cumva, o țigară ?
Tare mi-e greață...”
Ninge cu zgură pe-afară,
peste coloane de umbre-alburii,
în 41, la Jii.

— Pîță-am cerut,
Gloante ne-au dat,
Gloante ne-au dat,
Dar lasă...
— Privește. Privește-i bine, imi spun
Asta e lupta de clasă.
Așa orată ea, acum.
Așa e fața ei descărnată,
minjiată de zgură.
Așa sînt zdrențele ei, fumurii.
Jură.
Jură să n-o trădezi niciodată, imi spun.
Jură să nu uiji cum arăta,
în 41, la Jii,
fața ei descărnată.

Dar nu a fost numai asta.
Cînd totul părea un hău alunecos și avid,
cînd Fiera gonea peste lume,
năruind temeliiile,
eu am atîns zdrențele lor,
obrajii lor cenușii, scofiliciți,

Desen de MIHU VULCANESCU

umărul lor colțuros,
și am simțit că am dat de-un adînc,
am simțit că universul se-ncheagă,
se-alcătuiește rotund,
în jurul unui nucleu,
în jurul pumnului negru, nesfîrmat,
în jurul prăbușiri și presiuni orășe,
peprecele demult,
ca o necesitate de-a fi și-o certitudine,
o forță de a războie
prin galeriile foamei și-abrutizării
în fiere zi, în fiere zi,
pe suitorii lunecoase,
prin mizga fierbințe și înghețată,
sus, jos, sus, jos, sus, jos,
nesfîrmată de nimic, în fiere zi.
cite un pas, încă un pas,
pe brînci, sus, jos, sus, jos,
policinți, îngropat, încă un pas, pe brînci.

prăbușit, sus, jos, sus, jos, sus, jos, în fiere zi,
spre gura de lumină mișcătoare.

Imi spuneam :
acum știu,
dacă scap din baia de sînge,
am să trăiesc și frumoașe zile-nsoțite,
am să mă plimb cîteodată în parcuri
traionice de frunze subțiri și sticloase,
foșnind argintii, ca staniolul,
sau cu tiv delicat de carmin ;
și pe terase am să mă plimb,
am să trec cu pas ușor, cumpănit, printre statui,
cufundate-n somnul lor verde, de mușchi,
sau poate-am să-nof ameliță-n virtuteji solare ;
dar oricî soare-ar fi împrejmur,
oricî s-ar părea că-nof în lumină,
cu gesturi libere și armonioase,
acestea vor fi aparente, jumătăți de-adevăruri :
corpsele mele, brațele mele,
vase pe frînse mereu, cu rădăcini lungi, chinuite,
că sub frunze, statui și virtuteji solare,
sînt galeriile,
scobite cu unelte fierbinți și brutale,
cimentale cu sînge,
cu plumb omeneșc,
tîmp ce putea să fie orice :
preludiu, filitru sau arabesc...
și a fost bloc,
bloc împietrit, dușman, îndărătnic,
ce trebuia dinamitat, prăbușit,
scos la lumină ;
todeauna voi ști
că-n fața peretelui negru
stă omul gol,
numai nervi, mușchi și sudoare,
în Golgotha lui răsturnată,
de sub pămînt,
așa cum stătea,
cînd l-am văzut prima dată,
în abatajul lui 41.

Degeaba, Van Gogh, incandescentele,
degeaba fuga spre sud, spre culoare ;
nu poți uita Borinage-ul.
Nu putem ucide în noi,
fetele negre și colțuroase ale mineilor,
sculptate cu cea mai brutală unealtă
de Ingerul Foamei.

★
Dar nu a fost numai asta.
Și trebuie spus
cum peste casele uniforme și vechi,
peste coloniile hide, cărămizii,
peste Criștii răstîgniti la răscruci prăfuite,
peste toate dughenele de mărnișuri,
și crîșme, coajocării și ghetou,
peste frunzele neliniștite-ale ploilor
și felinarele rare
se-asterna o lumină de vis, străvezie
și fruntea Parîngului străluccea,
în zăpzi neatinse,
și tinerețea noastră înlăntuită

Capitolul 3 ■ „DIAMANTUL PARÎNGULUI” ■ Poem de MARIA BANUȘ

cînta fericiată,
și toate cîntau, în scoica de cer, curată ca
roua :
Sîntem împreună,
Sîntem solidari,
Sîntem ca o mare...
Aici a fost piscul cel mai adînc
și cel mai înalt
al trecerii noastre prin lume,
aici a sunat,
cu cele mai fine și-arborescente ecouri,
corul final, beatovenianul extaz, dintr-o noaptea.
De aceea cînd mă întorc, aici, între mineri,
mi se pare că ceru-i mai străveziu ca oriunde,
că-s lucreri mai mulți,
că vîntul îmi mîngîie fața mai răcoros
De aceea-n liniștea nopții,
cînd nimeni n-aude,
spun jării Parîngului :
patria mea, lumina mea,
frumoașe poimelile tale
și plaiurile tale inalte,

cu fagi și stejari,
și ghîndă pe jos risipită,
și pașii mei de lucernă,
și soare cernut prin tufe de merișor ;
dulce-i lumina ta pentru mine,
căci ea s-a născut în straturi adînci,
în prăbușiri și presiuni orășe,
peprecele demult,
în preistoria vieților noastre,
De aceea cînd stau în camera lufiei,
cînd vorbim și glumim,
învăleștr-un amurg împalpabil,
cînd privesc borcanele pinlecoase de pe bufet,
cu gogosari roșii, cărnoși,
și prune ovale și brumării,
care plutesc într-un sus transparent,
dînd acestei modeste-năpəri
un aer flamand,
de natură moarăș, bogată, supraraedă,
privirea mi se întoarce mereu
la cicatricea albă și stranie
de pe piciorul femeii,
la osul acesta descoperit, sub pielea subțire,
de patul de nucă-al țandarmului,
la osul acesta scobit, diform,
rămas ca din ere geologice îndepărtate
încastat în țesutul viu,
în picioarele ei bătrîne dar sprintene,
în trupul acesta masiv și veșted,
care n-a uitat încă de tot îmbrășșarea bărba-
lului ;

și-un gînd, ca o nălcă imensă, grotescă,
îmi trece prin minte :
Dar ea e istoria !
Iar eu sînt în vizită-acum
la Istoria luptelor noastre.

Mă uit cum taie bătrîna
piinea cea mare de casă,
sprijînită de pieptul robust,
și-ascult polopul ei de cuvinte,
cuvinte mărunte, de toate zilele,
duioase sau mucalite,
și nălcă imensă, grotescă, ca aici,
cît de subțire e poajihia clipei,
ca un ochi de apă într-o găoace,
sub care timpui se-ninde
masiv, vulcanic, sedimentat,
perforat în lung și lat de galerii,
împinzit de suitorii verticale
ce leagă un orizont de alt orizont ;
pe vorbele noastre mărunte,
ca pe scări lunecoase, înguste,
urcăm, coborîm în timp,
într-un cămăruș de demult părăsitate,
unde doar stîlpi singuratici troznesc,
dînd semn că lemnul bătrîn mai lucrează,
și iarăși, pe scări lunecoase,
ne-ntorcem în abataje vii,
unde pulsează prezentul.

Frînturi, frînturi de istorie,
orasul, și Colonia cea Veche,
și Iulia, și eu, chiar și eu,
și fotografic, netedă, galbenă, de pe perete,
și bătrîna albă pe care-o zăresc
într-un ungher, pe coridor ;
trupul ei de salcie, albii, palat de leșie,
mai rezistent ca trupul bărbașilor și al femeilor,
dăinuie încă, duios și vetust,
lîngă mașina strălucitoare, metalică,
pe care i-au cumpărat-o copiii.
— M-am cuconit, spune Iulia,
și-n ochi îi joacă două verăjze căprui de
lumină,
pe care le știu de demult.
Dar vereritele se-ascund fulgerător,
după doi arbori întunecoși,
— căci fața lui Iuli e surprizător de mobilă —
și ea rămîne, o clipă,
cu obrazul cufundat ca-ntr-o apă de fum.
— Tii minte, după grevă,
cînd l-au bătut...

Mă uit cîteodată la albia de colo,
și parcă mă văd cum îl spălăm,
ca pe-un copil,
văd spinarea lui cu dungi vineții,
și iar simt totul :
cum tremuram de milă și de jale
cînd mi-am lipit obrazul de spinare,
și cum gîndeam :
să nu mă mai desfac,
să mă găsească moartea așa...
Acum mă urc, din cînd în cînd, la deal, la
cimitir,
să-i curăț locul de buruieni ;
toți mă înec ur dealul și mai greu,
dar nu pot să nu merg,
nu pot să nu îi spun ce so împlîș pe la noi,
și despre dragostea ce mă muncește,
pentru nepotul ăsta-al nostru, Ștefan ;
adeșea îl întreb cum să m-ascund,
să nu-î arăt ce tare îl iubesc ;
adeșea mă jălcesc : ce-am să mă fac,
cînd Ștefan o să plece departe, pe la școli...

Multe nu știu, de cînd te-ai dus de-acîl...
(Mie îmi spune, nu celui de sub fagi)

Și asfințitul se-ninde, grăbit, trandafiriu,
peste alei cu pietre mărnișite,
peste pătratele de iarbă, peste blocuri ;
din camera de-afături se aude picupul fetei i
cha-cha, cha-cha,
în gavancoșele de pe bufet,
scîlpeșc, sub smolii cărnoși, ardeii grași,
în vreme ce un dublu al fameii, mării și tragic,
se furiează iarăși între noi.
— Știi cum era în 41,
nu știi cum arăta după război,
la noi, în Vale, foamea.
Avea acum aripe ca steagurile negre de-anarhie,
și degete-i crescuseră de-otel,
cu care ne strîngea de beregată,
Mălaiul. mucepai, costa milioane,
și n-aveam tălpi de pingelți bocancii,
umbiam desculți și rupți,
și realismul nu zvîrlea cuțite
și ne tinlea în măduva din oase ;
dar noi, zvîrleam și noi, zvîrleam cuțite,
în boli și-n sărăcia noastră neagră,
erau cutie lungi, suierătoare și străvezii
ca flacăra albastră, cuțite ascuțite,
cuțite cîntec, cîntec de bule,
dar nu cu băutura ne-mbătasem,
ci steaguri unduiau, ca valuri roșii,
ne gilgîiau în piept și ne-mbătasem
cu sucui roșu, rusu și ne-mbătasem
mergam la mîniș, ascultam ce spun,
și-apoi vorbeam și noi,
vorbeam de parcă un veac am fi tăcut,
și-ocum ne răzbanam,
loveam în muntele tăcut de piatră :
— Să dăm carbune, frațiori, carbune,
că e al nostru, auzii, al nostru,
și muntele și soarele-i al nostru,
și ploaia e a noastră,
și din găleți de aur or să curgă
puhoșii mari de ploaie roditoare,
și-o să-nflorească Valea,
cum nica în vis bătrîni nu visară,
și Valea Plîngerii o să dispară.
Copiii vor uita-o...

Multă apă Jiul a purtat,
și multe, precum vești, sint azi, schimbate.
Praf s-a ales din Ingerul cel Negru,
și aripile-i sînt amestecate,
cu piatra și cu muniții.
E-n floare Valea
și umbra celor vechi se lasă
tot mai adînc în amintirea noastră.
Multe-au fost uitate
și multe ispășite,
căci are vremea legi
și blînde și necrutătoare.
Pe groapa lui Ștefan
am pus crăile,
cu miezul arămiu și tare
Eu le-ngrijesc,
copiii nu au vreme.
Și Iacob ?
O, trăiește, tu te teme !
Du-te pe strada noastră,
la „Alimentară”.
El vinde cornurile-acelea care-ți plac,
pufoase, mari,
cum, pare-se, găsești doar pe la noi.
Eu zic că-i bine-așa, așa să fie...
A ispoșit ? Acuma să muncească !
Și-apoi, e timpul un puhoi grozav,
ce-a răscolit din temelii toate,
și de-a apa toată către mare.
Măi lufbure e undă ? Mar curată ?
O-nghite școlii !
Moara e a noastră !
Eu zic : să macine dar griul,
toată puterea ce-o aduce riul !

Dar cîteodată stau ingenuncheață
lîngă mormîntul lui,
și parc-aud nu știu ce glasuri care trec prin aer,
și-ncearcă să nu le-aud și-mi spun :
pămîntul e pămînt
și iarba-i iarbă,
doar sufletul din mine
a început, pe negîndite, iar să se rotească,
așemini unui uliu nesădit,
și glasul ce foșnește-a răzbanare,
e doar o nălcăre-a mea, a mea —
o, nu, țîrîna peste el este ușoară,
și venicia lui e împăcată.
Era înversunat cînd mă trăia,
că era tînr încă,
cu-ații mai tînr decît mine-acum ;
cînd îi vorbesc,
parcă e el copilul și eu, mama...
Și îl învîț : fii înțelept
și înțelege tot ce s-a-nîmplat,
atunci și mai apoi.
Și stau așa și-aștept
să se așeze foșnetul de glasuri,
din singele-mi bătrîn și din țîrînd...

— Nu din țîrînd, Iulie, din tine.
Pămîntul e pămînt
și iarba-i iarbă,
foșnește-a toamnă
sau o primăvară,
nevinovată, fără de prihană,
fără să știe ce-a fost înainte ;
cei duți sint împăcați,
și crește, verde, „lîntăra secară”,
peste-oseminte,
(cum spune un poet al revoluției).

★
La casa de oaspeti a Combinatului,
stau întînsă, de ceasuri întregi,
cu ochii deschiiși,
și nu pot să-dorm.
Aud răsufările lor...
Doarme Iulia,
cu pomeții ei ca merele crețe, uscate,
îngropate în perna de siambă vîrgată,
doarme dascălul vechi,
între mîmoze și dalii,
doarme Ștefan, elevul,
și visează oceanul, piroge,
dorm comuniștii ce-au dus
tot greul acelor decenii,
de-nălcite și tragice lupte,
dorm podății visînd
bice și strigătuți țerfeii,
dorm pensionarii,
brusc săgetați de junghieri reumatice,
dorm adolescenții și-nsurăjeii,

SURISUL SCHIȚĂ

Eram trist. Nu mai țin minte ce mi se întâmplase. De altfel, treaba asta n-are prea multă importanță. Țin minte însă că eram trist, că aveam un gust amar în gură și n-aveam chef de nimic. Ba de ceva tot aveam chef: să-mi îndulcesc gura. M-am hotărât să intru într-o cofetărie. Am intrat. La întâmplare. O cofetărie mare, din centru, cu multe mese. La ora aceea de zi, nu știu de ce, localul era aproape gol și m-am bucurat. Nu voiam să văd oameni. Înțelegeți, eram trist și aveam un gust amar în gură. Am zărit, de cum am intrat, o masă mai retrasă și am ocupat-o, așezându-mă cu spatele spre local, așa încât să nu văd cine intră, cine iese, ori să fiu obligat să răspund la salutul altora. Zic: m-am așezat. Atunci, a apărut ea, Elvira, — c-o chema Elvira, am aflat mai târziu — și m-a întrebat cu o voce suavă: „Cu ce să vă servesc?” Mi-am ridicat privirile și atunci m-am lovit de surisul ei, ca de o rază de soare. Vă rog să-mi lăsați comparația. Nu sînt o fire poetică, nu umblu cu metafore, dar, uneori, îmi mai scapă și mie. Da,

m-am lovit de surisul ei, așa cum te-ai lovi pe neașteptate de o rază de soare. Orbit pentru o clipă, două, am clipit des din pleoape pînă m-am obișnuit cu imaginea ei și cînd m-am obișnuit, am descoperit un suris tulburător: „Cu ce să vă servesc?” m-a întrebat ea încă o dată. Se uita la mine gales și simțeam cum surisul ei mă mîngia și-mi risipea tristețea. Niciodată — de ce n-aș spune-o? — o femeie nu mi-a zîmbit atât de incântător. „Ce-mi recomandați?” am întrebat-o. „Serviți o o mascotă... sînt delicioasă”. Ștful ei, însoțit de acel suris tulburător, m-a ajutat să înțeleg că de fapt mascota era prăjitura visurilor mele și că o viață întreagă am ignorat acest adevăr. Așadar, am comandat o mascotă. Ea a închis ochii aprobator și, după felul cum mi-a zîmbit, mi-am dat seama că era mulțumită de alegerea mea. S-a depărtat de masă și am îndrăznit să mă uit după dînsa. Era nălătită, cu solduri nu prea pline, cu umeri înguști și parcă firavi. La bufet, se înălțase în virful picioarelor — le avea groase și păroase. Cînd mi-a adus prăjitura, mi-a zîmbit din nou, de parcă ar

fi înțeles că aveam nevoie de mîngierea ei. Aș fi vrut să se așeze lângă mine, la masă, dar ea a plecat. Am rămas față-n față cu „mascota”, întinzînd mult cu lingurița-n mîină. Mă gîndeam într-una la surisul ei și încercam să-mi dau seama ce anume mă tulburase cu atîta tărie. Nu izbuteam să-mi răspund. Am mîncat fără să mă grăbesc, iar după fiecare înghițitură mă uitam ascorditor peste umăr. O găseam de fiecare dată în același loc, lângă vitrina cu prăjituri. Privirile noastre se întâlneau. Ea îmi zîmbea și parcă mă întreba: „Așa-i că-i buclă mascota?” Jocul privirilor noastre mă captivase și i-am fost recunoscător. Am părăsit cofetăria altfel de cum intrasem, ameișem de parcă aș fi degustat un vin vechi, necunoscut încă...

În ziua următoare, am simțit că trebuie să consum o mascotă. Bineînțeles, am intrat în cofetăria unde servea Elvira. M-a văzut, m-a recunoscut și mi-a aruncat ca pe o floare surisul care pînă și-n somn mă obsedase. M-am așezat la aceeași masă. Totul s-a petrecut în tocmal ca-n ajun. Consider că-mi de prisos să arăt cît de fericit eram. În cea de-a treia zi, mă plîmbeam cu Elvira prin aleile Cîmîniului. Ne plîmbeam ținîndu-ne de mîină. Cînd ajungeam prin colțurile mai ferite de lumină, eu o îmbrășșam și o sărutam. Nu se împotriva. Suridea tăcută, fericită. Iar cînd nu-l apeream surisul cu zeci de sărutări scurte. Elvira îmi povestea despre prăjituri și clienți. Povestea surprinzînd cum se prepară mascotele, indienele. De ce unii clienți preferau prăjituri cu frîșcă în focul celor cu ciocolată. Acul-tăm atent, dar, de fapt, nu mă interesa decît surisul ei. După câteva plîmbări nocturne, am dus-o la mine. Nu s-a împotrivit. Pe pat, în întunericul odăii, îi destușeam

surisul ca pe o aureolă: „Ah, surisul ăsta al tău! biguliam eu fericit acoperînd-o de sărutări. Ah, surisul ăsta al tău!”

N-o mînteam și nu mă mințeam. Luasem obiceiul s-o aștept în fața cofetăriei. Mă cunoșteam acum și celelalte vinzătoare, și responsabilul. Așteptam și-o vedeam printre-o deschizătură a perdelei ce acoperea vitrina. Era lute Elvira, harnică și... surzătoare. Tot așteptînd, am început să constat că Elvira adresa tuturor clienților același suris îmbietor. „Ți se pare? Mi-am spus. Ești gelos!” Totuși, de la o așteptare la alta mă convingeam tot mai mult că Elvira suridea clienților de parcă eu nu m-aș fi aflat în stradă, ci în local, și nu la o masă, ci simultan la toate mesele.

Și într-o zi, am făcut o altă descoperire. Îmi murise un prieten. Fusese internat mai multă vreme într-un spital de la marginea Bucureștiului. Doctorii susțineau că ar avea un ulcer. L-au pus pe masa de operații și l-au tăiat. În loc de ulcer, au găsit un cancer. L-au curtat la loc. După asta, a mai trăit câteva zile. Întîmplarea mă îndure-rase. I-am povestit și Elvirei soarta prietenului meu. Am așteptat s-o vad întunecîndu-se la față. A rostit doar atît: „Vai săracu!” și a zîmbit. „De ce zîmbești? m-am răstit eu. „Da, eu nu zîmbeșc!” s-a apărut Elvira. Zimbea însă. Vedeam bine, cu ochii mei vedeam că zîmbea. M-a scos din sărite și nu m-am putut stăpîni să nu-l trag o palmă. Și-a acoperit fața și a început să plîngă. Însă printre degetele-i desfăcute îi vedeam surisul. I-am în-lăturat miinile descoperindu-i fața. Plîngea cu lacrimi mari de copil iar chipu-i ciudat, suridea în neștre. Suridea așa cum mi-a suris înția

oară în cofetărie. Am izgonit-o. În ziua aceea, nu m-am mai gîndit la prietenul meu răpus de cancer, ci la Elvira și la surisul ei. Mi-am zis că-ar trebui să verific ceva... Ce a-nume, încă nu știam. Abia după o vreme, am început să născocesc și să-i povestesc tot felul de întîmplări înspăimîntătoare. Ea mă asculta și vedeam cum de groază i se încernecenează carnea însă zîmbetul nu i se stîngea de pe chip. Și într-o zi, iarăși mi-am ieșit din fire și i-am strigat: „Nu mai zîmbi!” Au podidit-o lacrimile. Vedeam bine; plîngea, dar chipu-i continua să zîmbească slugarnic ca și cînd ar fi în-trebat într-una: „Cu ce să vă servesc?... Cu ce să vă servesc?... „Cu ce să vă servesc?” „Nu mai zîmbi!” am urlat cuprins de disperare. A fugit din cameră. N-am încercat s-o opresc. Să se ducă-n plata domnului cu surisul ei cu tot. Am simțit chiar și o ușurare. De parcă aș fi scăpat din strînsoarea unor ziduri. Și poate că simțămîntele astea nu m-ar fi părăsit niciodată dacă nu m-aș fi pom-pentat acasă la mine cu responsabilul cofetăriei. De cum a intrat, s-a și repezit cu vorbele: „Ce-ai făcut, tovarășe? Se poate? Și-mi pareai un om deștept... cult... con-tabil la Trezorerie. Pe dînsa, dacă vrei să știi, a luat-o un cofetar particular de la un orfelinat. De mică a luat-o ca s-o facă slugă... Eu l-am cunoscut pe cofetarul ăla... El a nenorocit-o pe Elvira. O bătea, tova-rășe, de mică o bătea să zîmbească frumos clienților... Ca el să aibă de-ver... Înțelegeți? Cu bătaia i-a lipit pe față zîmbetul ăla... Să știi de la mine că ea n-are nici o vină...”

RADU BOUREANU

Evadări în peisagiu aprilin

Trenul, timpul, fug în abstract,
Gîndul ară realitate,
Răsună în traverse de ritm egalul tact,
Privirile îmi stau în peisagiu ancorate.

E o pulsație, din mine în motor
Și plugul memoriei răstoarnă prin geam
La flancuri de fier despiciata viziune;
Rămîne-n fixitate numai un nor
Peste o pădure încă de cărbune.

Timpul, trenul, negru bolid străbate
Un pod, și alb, scheletul de fier îmi dă mirajul
Că podul, o mașină de dactilografiat,
Cu iuxuri uriașe anulează peisajul.

Dar pe sub noi sînt acari de ape
Zvîrlind săgeți de păstrăvi spre izvoare;
Cum a fost aprilie pe aproape,
Au căzut în adîncuri petale tremurătoare
Și s-au lipit de păstrăvi confeti vegetale.

Balul aprilie odată pe an
Te bate cu confeti vegetale
Pe umeri, pe sîni, dar în păr și aleaz
Lăsară albă dungă căzutele petale.

Trenul și timpul iar fac virajul
Care ne-ntoarce în noi, în uitare,
Și-n dactilografia-i enormă, podul mare
Cu iuxurile albe anulează peisajul.

Marele opt orizontal

Clepsidră răsturnată, timp mort în nisipar,
Orizontul stăruie cu infinitu-n prag,
Simbol al neputinței și netrecut hatar
De unde înțelesul și gîndul se retrag.

Un infinit numeric și regnul vegetal
Fulgerător oprindu-și desfășurarea-n timp
Ca toată viața vie, se-neacă-n negrul val
Abisul cosmic — numai luatecul Olimp

Pe care te-așezasem lângă inchipuire
Mai nălucește timpul și gîndul sacotînd
Ce toți socotitorii mărturisesc martiri
Ai îngrădării minții... Dar eu te văd rotînd

Culcată ca și marele opt orizontal
Acolo-al minunilor vag ceresc regat
Unde abisul cosmic își bate negrul val,
Clepsidră ne-nțeasă de moarte și păcat.

Sonete

1
Dar e ca o cîmpie a dragostei, prelungă,
Începe nesfîrșirea de la sfîrșitul ei;
Vreau, niciodată, pasul, acolo să ajungă
Decît sub umbra celei mai sufletești femei.

Cînd se adună norii ca o năvală lungă
De hoarde asmuțite de vechi instincte, vrei
Ținîndu-mă de mîină, să vezi cum te alungă
Nebunul mov ce sună albaștri clopoței?

Pe scufă tu să-l mîngi cu ochii și să-l loși
Să ne urmeze-n toată că e nebunul serii
Ce ne ghicește toate dorințele din pași.

Cînd pașii pun parafe pe pagina trecută
Noi trei să fim pe-ntînsul cîmpiei de iubire
Treimea care crește un prunc în amintire.

2
Cînd te simțeam, prin buze, cu buze moi, cu
dinții,
Acolo, în cutia cu nesfîrșiri de gînd,
Te-nchipuiam, la ceasul cînd trupul descărînd
Rămii un craniu, și te vedeam cu ochii minții,

Și n-am simțit nici groază, nici coasta suferinții
Că te gîndeam, cum ochii nu te-or vedea
niciodată,

Și sărutam vechia iubirea sărutînd
Cînd șerpii nebuniei ne-ncolăceau, fierbinții.

Îți modelam în palme obrazul și simțeam
Cum desemează oasele chipul vesniciei
Cînd de sub buze dinții de lună-ți dezveleam.

De ar fi fost sărutul să nu se mai desfacă,
Să prelungim în moarte tăcerile stihiei,
Încerenții, iar timpul pe lingă noi să treacă.

Intre coline clare

Intre coline clare și negre presupuneri
În țîrgul de sub munte care-n abstract își pierde
Culoarea mușceleană, spre anotimpul verde
Căltătoresc pe coaste schelete ce-au fost pruni
ieri.

Deschideți larg, schelete lemnoase, brate goale
Cu bratele-mi asemene, ce se desfac chemînd
Fantoma ei de carne și miere și gemînd
Sub recele austru ce se repede-n pale

Să ne înghete seara și visul și tristețea
Că n-a venit cu ritmu-n faieionul alb, de nori,
Romantică, pe unde, concret, aviatori
Astronauți, brăzdează-o ether cu fîneretea.

Floare stearpă

Ca magii, grădinarii, în serale albastre
Cresc stranii flori, le schimbă culoare și corole,
Le injectează seva abstractă din fiole
Să uluiască ochii, decorativ, în glastre.

Enorme, din țiparul genetic evadate,
Cu o paleță nouă neîntîlnită-n floră,
Încît rețina simte culoarea lor sonoră,
Uluitoare forme de via, degenerate,

Golite de esența vieții creatoare
Schimbînd ovare sterpe-n hibridele petale,
Sterile-n frumusețe, pîndind artificiale,
Sînt monștrii de lumină și formă-n chip de floare.

În sera mea, în inima oarbă de iubire
Eu te-am creat din specii de visuri împletite,
Ți-am dat culoarea vieții abstracte, netrăite,
Și te privesc fantastică floare cu uimire

Că simt cum din ațita alcătuire strînsă
Din tot ce nu-i în tine și-î fără rădăcină,
Urci izbucnirea falsă florală de lumină,
Corolă uriașă de foc bengal, dar plînsă.

În sera mea, în inima oarbă de iubire
Te-ai ofilit culcată în moarte vegetală,
Ți-am îngrădit culoarea cu semne de cerneală
Dar forma, dar mireasma s-au șters din amintire.

HARALAMB ZINCA

Desen de NICĂ PETRE

Il cunoșteau toți tipografil din Săcîndar și, ori de cîte ori îl întîlneau, îl salutau cu respect: „Su trăiesți, nene Cristache!” Iar el le răspundea tuturor cu sfîclicune parcă: „Bună, băieți!” Avea și nimic nu l-ar fi putut scoate din sărite. Îmbătrînise cu vîngalacul în mîină, culegînd fără conștientare literale ca pe niște grăunțe negre. De-a lungul anilor de muncă, otrava plumbului îi

unde-l aștepta o nevăstă bolnavă. N-avea copii, iar el de ani de zile o îngrijea cu răbdare și devotament. De aceea, tipografil puneau indiferența și firea roșă a lui Cristache pe seama bolii nevaste-si. „Are omul destule necazuri pe cap, ce să se mai la și de altele!” încercau unii să explice izolare zetarului. Și nu greșeau.

Într-o dimineață, venind la lucru, nenea Cristache găsi într-un buzunar al hălăului un exemplar din „Romînia

grăi. Litera e elegantă... E sustrasă de la Monitor. Macheia paginile e originală... Articolele sînt puse cu priecere și cu gust în paginile!” Numai după ce făcu aceste constatări se apucă să citească pe îndelele ziarul. Cînd termină, văzu pe gînduri, pe neașteptate se pomeni întrebîndu-se: „Unde o fi ascunsă tipografia? Cine o fi zetarul ăla care, trăind, pe semne, într-o pivniță umedă și întunecată, își o-moară ochii culegînd literale unui ziar

țarului „Romîniei Libere”. la titlurile ziarului. „Da, e cu totul altceva. Titlurile articolelor culese de dînsul aduc în sulletele oamenilor lumină, speranță”. I se păru dintr-odată că își irosea întreaga existență și pricepere culegînd tot felul de articole și titluri de care oamenii — cei mulți și simpli — n-aveau nevoie. Îi năpădi un simțămînt de rusine de parcă el ar fi fost vinovat de tot ceea ce se petrecea în lume.

Deveni nu numai retras, ci și posac. Nu mai lucra cu conștiinciozitatea de altă dată. Șefii săi o puneau pe seama bătrînelii și se pregăteau să-l scoală la pensie. Intențiile administrației nu-l neliniștiră. Cînd și cînd, se gîndea la zetarul „Romîniei Libere” și-și spunea că i-ar plăcea să iasă la pensie numai după ce viața l-ar fi dat prilejul să culeagă un titlu care să le dăruiască clienților mullă, multă bucurie... Nu hănuia că-l va fi hărăzit să trăiască și o asemenea clipă.

Ziua aceea îl găsi în scîmbul al doilea, terminase lucrul și se pregătea să plece. La vestiar, însă, pe neașteptate, își făcu apariția un ziarist „de stînga” pe care mullă vreme nu-l mai văzuse prin tipografie. Era slab, palid, de parcă atunci ar fi ieșit din spital. Veni la Cristache, îl luă de o parte și-i vorbi fără ocol: „Nene Cristache, dintr-un moment într-altul, așteptăm o veste mare, senzațională... Știi încă de la „Civîntul liber” că ești cel mai bun zetar din tipografie. Ajută-ne! La noaptea, în tipografia asta, o să tipărim...” Ziaristul scose din buzunar un exemplar din „Romînia Libera” și îl întinse bătrînelului. „Cunoști ziarul, nu-l așa?.. Înțelegeți, nene Cristache, din noaptea asta, o să tipărim legal... Culege-ne frumos un cap de ziar care să semene mult cu asta...”

Tot ce urmă fu pentru Cristache de necrezut. I se părea că plutește într-o lume ireală. Se înapole la casa cu litere și se apucă în tăcere de lucru, deși ar fi vrut să întrebze: „Unde-i zetarul vostru, că-i artist în meserie? De ce nu vine și el aici, lângă mine, să lucrăm împreună?” Culegerea și pe-măsură ce încropea mecanic titlul unui articol, își dădu seama că culegea cel mai frumos titlu din cîte l-a fost dat să culeagă: așeza în vîngalac literă după literă...

„Răsturnarea regimului hitlerist din România”. Declarația Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

BĂTRÎNUL ZETAR

EVOCARE

atlacea giingile și-l lăsase șîrb; îl atacasă pleoapele și-i slăbise vederea; îl pătrunsesă în plămîni și omul respira anevoie. Continua, însă, să lucreze, iar administrația marli tipografil din Săcîndar îl considera drept zetarul cel mai priceput al întreprinderii. Aprecierea asta îl lăsa indiferent pe bătrînul Cristache, așa cum, de altfel, îl lăsuu indiferent mai toate cele ale vieții. De ani de zile își vedea de unu și același lucru — vîngalacul și masa cu litere. Lucra și n-avea nimic din ceea ce se petrecea în jurul său, fiindcă, pur și simplu, nu-l interesa.

Totuși, nenea Cristache avea și el tabieturile sale. După lucru, îl puteai vedea intrînd laolaltă cu ceilalți tipografil în circulația din colț. Dar și acolo se retrăgea într-ale lui. Nu se așeza la masă, ci stătea în picioare, la țegheja. Comanda un tot și, în timp ce înghitea băutura, cerceta absent fețele consumatorilor. Nu se băga în discuții, deși uneori se pomenea provocat; nu asculta ce spune unul, ce spune altul. Stătea absent sau poate obsosit cu foia la gură, trăgînd cîte o dușcă, parcă în scribă, de parcă l-ar fi obligat cineva să bea. După ce golia toaia, plătea aruncînd neglijent pe țegheja banii pregătiți din vreme, părăsindu-l în tăcere circulația și-o lua în grabă spre casa

Libera”. Se sperie și se uită înspăimîntat în jur — fusese sau nu văzut cu ziarul ăsta înterzis în mîină? Nu, nimeni nu-l văzuse. Ascunse repede ziarul și intră în zătarie stăpînit de sentimentul unei profunde vinovății. Se apucă de lucru. Curînd, însă, observă că vîngalacul îi tremura în mîină. „Mă duc să predau ziarul!” gîndi el. Rămase locului, deși își dădea seama că din pricina ziarului nu mai lucra cu siguranța de altă dată, ceea ce îl în-cușia. I se părea că toți cei din preajmă îl priveau bănuitor. „Dacă, totuși, de ce nu mă lasă în plata domnului?” Acasă, ca și rîndul trecut, se apucă mai întîi să caute cu înfrigurare prin ziar greșelile de tipar care, își închipuia el, i-ar fi prilejuit cîteva dojeni pe seama zetarului necunoscut, dar nu le găsi. „Plescăi a multumire... Ce mai, e un meseriaș bun, se dădu bătut Cristache, aș zice, chiar mai bun decît mine!” Se intrisă brusc, își amintiri în anii din urmă, îl fusese dat să cu-leagă cu aceeași conștiinciozitate sîf-urile cele mai îngrozitoare. Și fără să vrea, îl reveniri în minte titlurile culese de el cu mâinusele. Pentru prima oară se ziarul și-l despătură cu miinile tremurînde și începu să-l studieze cu luare a mîinte. După un timp, plescăi multumit, trădîndu-și astfel încîntarea. „E bine făcut!” își zise bătrînel, tipo-

Iarba ne ajunge la umeri. S-a umplut pământul de prepelițe. Roua ține până spre amiază. Când s-o face ziă, dacă ține-cald, într-i iarbă să te scolzi. Așa fac fetele lui Arșuneț, fug dimineața din așternut, alergă pe câmp și intră unde e iarba mai mare. Le zboară prepelițele pe la subțorii și le cîntă priporile cu gușă roșie pe la ascuțurile pieptului.

— Fintini nu sint pe cîmp?
— Nu sint. Pentru că nimeni n-a săpat vreuna. Ar fi săpat-o degeaba. Abia la vreo treizeci de metri sub pământ dai de apă. Și cînd dai, fuge mai la adînc. Așa în cîmp. Apoi unde merg acum nu știu ce e, n-am fost niciodată. Ce folos că în satul pe care l-am lăsat în urmă sînt fintini și au avut apă, și acum n-au decît cîrlo de nisip? Le-a supt secolata cum a supt și igerul vacilor. A fost o seacă că și luna se înnegrise, de-i mai rămăsesse într-o parte, așa, ca un bănuț de ou.

— Era oud începutului și sfîrșitului — zice mormînd unul care nergea într-o margine a convoiului, dar în rînd cu cei doi călăreli din față.

— Eu nu știu cum se numea oud — răspunde răsîit, după o vreme, cel care incepea vorba despre fetele lui Arșuneț și despre secolta. Am spus așa să înțelegă unul mai repede, că-i noapte și să mă vede la față. La ziua am să-i vorbesc alîud. După cîte țiu e și străin de locuri, și poate n-a lucrat niciodată pământul și nu s-a uitat prea des la cer cu praful în ochi. Eu atîta știu, a fost o seacă care a umplut din săpămîntul Fetei pînă acuma, spre toamnă. Și pe urmă sînt fintini și au avut cîncirepeze zile și a crescut iarba asta mare prin care călcăm acum cu căii. Sint acuma, adică, lunile aprilie, mai, iunie, iulie și august — toate în septembrie. S-a luat timpul de la început să-și petreacă zilele netrăite. E cald ca-n iulie, înfloresc salcimii ca-n aprilie și se coc strugurii de toamnă. O gloabă de moș începeuse zilele trecute să se țină după fete tînere și le facea în dar basmale galbene. Au rot albinele în septembrie și și-au făcut spîr în crapăturile despicate de societă de la stîlpii porților. Fetele de ai lîneri. Se-mbie noaptea cu fațuri pe la porți, iar dimineața le e lehamite de miere. Tot în timpul ăsta se zice că s-ar fi ivit și Fuiera pe cal, nu se mai arătase din toată secolta. Lui Fuiera îi lîngse neavasta de foame și de sete. Nu se știa cu cine. Ei zicea că o fusese un vînt alău, într-o zi la amiază, lîngsă a plecat s-o caute cu calul, dar venea înapoi în fiecare noapte să vadă dacă nu cumva i s-a întors neavasta în lipșa lui. Făcuse cărare tot aștergind cu calul dintr-o parte într-adea. Pe la noi, așa de mult doar Ivancea a aștergat că s-a în se dea răspîta lă-găduita pentru brațul pe care și l-a pierdut acum zece ani la Mărășești. În toată secolta, Fuiera n-a mai venit să vadă dacă i s-a întors neavasta. Iar pe locul unde bătuse mercu calea, s-a surpat pământul. Așa spunea niște văduve cu dragoste la ne-trăita, eu n-am prea luat seama la cărare. Unii ziceau că l-au auzit în cîte-o noapte pe Fuiera, mergea cu calul pe sub pământ cărării și-și căuta mai departe neavasta. Eu n-l-am auzit, în fiecare seară aveam oascele frînte de lucru și adormeam repede. Macii însă, i-am văzut. Cu macii e adevărat. Cînd s-a lătmănat secolta, după ce a plouat cîta plouat, am ieșit și eu la marginea satului înspre locul unde rămăsesse casa prăvălăa a lui Fuiera. În curte, el avea un plop înalt, plin de pămînt pînă sus, că-l bătea tot anul praful adus de Crivăț. După seacă, zic, cînd nu mai era nici Fuiera, nici neavasta lui, am văzut cu toții la încheieturile crengilor de sus, macii roșii înfloriți. Se vedeau de departe înalți ca niște tufe printre crengile popului, iar plopii erau uscați de sus pînă jos. Cam asta-i. Dacă vrei să mai știți ceva, întreabă-mă, pînă nu se scoală aștia. — zice și arală înapoi cu mîna peste umăr.

Un timp s-a auzit numai iarba ștergînd burțile calilor. Nici dinspre convoiul lung de călăreți și căruțe care-l urma pe vorbăreții din față, nu se auzeau altele zgomote mai pline și mai conștănt decît acestea ale ierbi, ca în cum oamenii care străbădă noaptea cîmpul ar fi în posesia domniei. Treji se arătau, cel care vorbea despre secolta, apoi străinul care călărea alături de el și asculta spusele, precum și cel dintr-o margine a grupului din față, adică acela care pomenea de oud începutului și sfîrșitului.

Deasupra ierbi, se ivi din convoiul din spate o umbră înaltă care-și miua calul cînd înainte, cînd înapoi.

— Asta e Corbu — zice cel ce povestise într-una, aplecîndu-se spre străinul care călărea alături — pe Corbu îl cunoști și noaptea, că e lung, și-a ridicat umbra de seară în picioare și s-a învîlț cu ea. Nici el, nici pariții lui n-au avut plapomă. Corbu așa are un beteuș: mîntea îl umbla cu basme și cînd să scoată basmele pe gură, îl ies în formă de cîntec. Vorbele nu le cîntă, pentru că nu-l ajută glasul, spune cîntocele și cum ar vorbi. Nu mai ai somn, Corbul?

— Nu văd prea departe. — răspunde Corbu. Și alerg cu calul să pînd pe ce nu așcu cu vederea, Miroane.

— Ferește-ți înțelepciunea de potrivile. — îl strigă Miron, adică cel ce vorbea mai înainte despre seacă.

— M-ai chemat din răsărit, și-ți răspund din asfințit. Am plecat de acasă, cu soarele asfințit în cămașă.

— Lung mai ești și cîmpul nu-ți ajunge. — îl strigă iar Miron, rîdînd, mai mult pentru că, vorbind cu Corbu, simțea că și vorbele lui sună a cîntec.

— Cîmpul e mic, — îi răspunde Corbu. Imi întind mîna-napoi și dau de noaple în toi. Întind mîna înainte, și lovesc în soare un dințe, care tocmai răsărea. Ai griji, Miroane, cînd s-o ridică soarele să nu scape Dănilă prin iarba și să-ți ia porumbul și tu să rămîi cu ochii în soare.

Cu vorbele astea, Corbu făcu, umbra nu i se mai vede, plecase. Iarba venea din față din ce în ce mai mare, Miron îl strigă pe Corbu de cîteva ori, dar nu-i răspunde nimeni.

— S-o fi culcat — zice Miron către străin — are un cal întins și cu spate lat, se lungeste pe el și doarme, cum e cam netuns, pîrul îi se amestecă cu coada calului, iar picioarele și le sprîngă în înțele de la dirtozi, după ce și-a trecut friul pe după gît. Cum se lungeste și adoarme, că-i suită calul în țalpi cu nările.

— Și Corbu merge la dropie? întrebă străinul. N-a mai rămas nimeni în sat? Toți au plecat în noaptea asta la dropie?
— După cum ai să vezi la ziua. Aproape toți. De-ai fi întrebat oamenii din sat cu cîteva zile în urmă dacă au să plece în noaptea asta la dropie, jumătate ar fi tăcut, un sfert ar fi dat din umeri, iar alt sfert ar fi zis nu. Sferul care ar fi zis că nu merge ar fi fost neamul lui Dănilă și s-ar fi pregătît pe ascuns, cum s-a și pregătît, să ajungă înaintea turcii la dropie.

— Mi se pare că se trag dintr-un basm cuvintele astea: neamul lui Dănilă. — zice străinul, cam în dușna gurii, simțîndu-l pe Miron că măsoară lucrurile cu basmul ca să poată umple noaptea și iarba mai pe potrivă.

— Din nici un basm. Este în sat neamul lui Dănilă. Să zic, așa. În sat sint de toate patru-cinci neamuri. Cel mai vechi, neamul lui Pepene. Neam ostent, cu meri bătrîni în curte și cu femei iubele. Se spune că neamul ăsta ar fi dat și clița cărțurari. Nu știu, n-am aflat de soarta lor. Or fi fost și ei ostentii dacă nu li s-au auzit glasul în lume. Apoi vine neamul lui Poienaru-Păcuraru, cel mai rămuror. Pe urmă, neamul scurt și cu țalpa lată al lui Dordoacă — și neamul bălăt de vînt al lui Sălcău. De aici se încurcă lucrurile și încep furturile de față mare. Vine, adică, un neam cam neștit și nou, amestecat din toate acestea, care nu prea se ține de amintirea a cea-fost. Cam acesta ar fi. Într-o parte de tot stă neamul lui Dănilă care-și ia neveste neștite de nimeni, din sate străine. Neamul ăsta se puieste mult, ca să aibă în curte slugi fără plămă. Și de uși cînd s-o face ziă, toate neamurile or să se amestece, numai neamul lui Dănilă o să se țină într-o latură, dar nu tot neamul la un loc. Ci familie ruptă de altă familie. A fost unul mai adineauri pe aici care vorbea de oud începutului și sfîrșitului, — e din neamul lui Dănilă. Asta a rămas neînscurat, ca să nu dea la nimeni să mă-nnece degeaba. Era caii cei mai mărunți din sat și cei mai scurți în burță. I se mai spune spionul Mariei Tereza. Biata femeie, ca o fi moartă de mult și oamenii zic că i-a rămas spionul, de ce l-au poreclit așa, n-am priceput mult timp. Din cît își aduce aminte oamenii fără dinți în gură, pe aici prin Bărăgan n-au trecut decît turcii, și ăia, în goană. Și ăstăuia-i zic spionul Mariei-Tereza. Ce-o fi căuțind el pe lume așa de țirziu, și într-un loc așa nepotrivit, greu de închipuit. Pe la noi porecla e așa omului, dar pe a ăstăuia nu i-am înțeles-o. Pînă la urmă, tot unul din ostentii lui Pepene mi-a deslușit-o: l-au poreclit cu un lucru care nu poate să fie pe aici și n-a fost niciodată, ca să nu intre nici măcar în cuvintele îngăduitoare ale Eclesiastului: ce este a veni în satul nostru un Dănilă, tomatnic bine, a peit-o, n-a zis nimeni nu. Eu eram tot plecat prin alte locuri să aflu cum cîntă cucu, și cum fala a tăcut și era socotită cum de pripas pe la noi, iar cum Dănilă cu pricina ca s-o poată lua și s-o facă slugă, n-a cerut zestre, a dus-o în satul lui fără să

se mai uita în urmă. După cîteva ani, să fi fost șase, să fi fost opt, un unchi al meu, Matei, și aduce aminte la o cimetrie de fata plecată. I-a venit în cap lucrul ăsta spre dimineață, avea paharul gol dinaintea și se uita la mine: „Miroane, unde ție fata? ” Și a strigat spre Nicu al Brăilei care doarme — pe vioră: „Scoală și cîntă-i lui Miron. Parca-ou fost vise de noapte, așa le-am uitat pe toate”. Și au început oamenii de la cimetrie să se întrebă: „Adevărat, ce-o fi cu fata, n-a mai dat un semn de atîția ani. Ia vezi tu, Miroane”. Matei s-a uitat din nou la mine și mi-a zis: „Cum crezi”. Am plecat să văd ce cu neavasta lui Paminode Dănilă, că Paminode-l chema pe Dănilă care o pețise. N-aveam cunoscui prin partea locului decît pe Petre Uraru, pîndar pe mai multe hotare. Uraru se ținea din neamul lui Dordoacă, iar neavasta sa Victoria din neamul lui Pepene. Dar să mai tăcem puțin. Mi se pare că iar sină ceva anapoda pe cîmp.

Au ascultat amindoi, iarba suna altele.
— Da, sună ceva ascuns, zice străinul.

Miron a ris cu holote, dîndu-se pe spate și oprindu-și calul. A întins mîna, a prins friul de la calul străinului și i-l a oprit și pe al lui:

— Ai zis bine, sună ceva ascuns. Trece pe furii la dropie neamul lui Dănilă.

Miron s-a ridicat în picioare pe cal, și-a pus palmele pînă la gură și a strigat:

— Ascultați, neam ascuns al lui Dănilă! Înlocuieți-vă caii și mergeți omenesc prin iarba pe care o călăuzim cu toții!

Curgerea egală a convoiului s-a așezat din nou prin iarba. Lui Miron nu-i răspundese nimeni. Un ris gros s-a auzit întîrziat, dar nu din marginea cîmpului, unde zgomotele surde tăcuseră rupte de vocea lui Miron, ci dinapoi convoiului.

— Asta-i risul lui Corbu. Are obiceiul de ride în somn. Inseamnă că s-a întors pe partea cealaltă. Am trecut de miezul nopții — îi spune Miron străinului — sintem prin dreptul Movilelor de la Valea Mielilor. Acolo ne paștem primăvara mieii. Prin surpaturile de la marginea Movilelor a încercat mai adineauri neamul lui Dănilă să treacă. Dar acolo sună pămîntul, mai ales noaptea și pe senin. Pe la Movile oamenii nu trec decît rar cu căruțele și numai la nevoie. Numai copitele mieilor nu răsănu pe gîlul de sub Movile. În Movile sint niște morminte vechi, unde a fost pusă de turci o oțire a lor dintr-un război pe care nu-l mai știe nimeni. Auărită morți. Neamul ăsta ascuns al lui Dănilă a făcut să sune oascele, — și mi-am adus aminte de miei. Imi pășteam o dată mîni acolo, treceuse cîteva ani de cînd încercasem s-o vad pe fata pe care o pețise Dănilă și mă gîndeam cum de s-a făcut că nu puteam și sigur dacă am văzut-o sau nu atunci cînd am pornit de la cimetria unchiului Matei. Azi sint nouă ani, dacă nu mai mult, de cînd am făcut încercarea s-o vad și tot nu pot spune cum mi s-a întîmplat cu adevărat. Poate pentru că eram prea tînăr și mîntea mea puneă prea multe deasupra întîmplărilor și slărima ce era de înțeles. Dar n-a fost așa. N-am trecut, cînd am ajuns în sat, pe la Petre Uraru și pe la neavasta sa Victoria. M-am dus de-a dreptul acasă la Paminode Dănilă. Dar săl puțin, că se apropie iar spionul Mariei Tereza. L-am mai simțit de cîteva ori, dar nu li-am spus.

Pe un cal mărunț și scurt apare lîngă cei doi din fața convoiului unul numit.

— Ce-i cu tine — îl întreabă Miron — ai pierdut vreun cui?
Cel întreat și-a stuit calul și a dispărut în spatele convoiului.

— M-am dus de-a dreptul acasă la Paminode, începe iar Miron. N-avea casa în rîndul oamenilor, ci peste un izlaz. Am trecut izlazul, șanțurile de unde începeau hotarele dintre cîmpuri și după o perdea de salcimii era casa lui Paminode. Am dat roată curții să-i gasească poarta, n-am găsit-o, avea un zaplaz înalt pînă la streșini. Era prea lîngsă ca să-l bat omuleții, la amiază în zăpez. Se auză dincolo de gard numai așierii hîrșite încoace și încolo și mi-am zis că o fi vreun cîmp care-și poartă lanțul pe sîrmă de la un capăt la altul al ogrăzii. Dar cum de nu latră, — mi-am zis — că de simțim mă simțise, se mișca tot mai des și mai repede, după puțină vreme a început chiar să se zbată, și zăngănea lanțul, și zbirnăia sîrma, de-ncesupe pînă și pe iunie să mă doară jungheria gîtului. După o vreme o bulnătură, ca și cum cineva ar fi lovit un cîine. Și s-a făcut lîngsă ca la început. O pasăre a trecut sus, cu aripile întinse, și abia după ce a lăsat casa în urmă, a început să lîlîie. Nu puteam nici zări ceva în curte, scîndurile înalte ale zaplazului erau prinse una lîngă alta cu lîșii late de tablă.

Am mai așteptat să aud din nou sîrma și lanțul, că mă simțeam prea uitat acolo, cu soarele albeții care mă bătea în creștet. Dar nu s-a auzit nimic. Mi-a venit în gînd să plec peste cîmp, să mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

„S-o chemăm pe Victoria, să vedem, ea ce zice, că e din neamul lui Pepene”. Eu mă înțelegeam bine cu Victoria. Lumea zicea că am fi fost nimeriți unul pentru altul, dar nu ne-am știut la timp firea, ca să ne luăm și să facem casă împreună. Petre a chemat-o: „Dă-ne niște prune uscate și cîte-o cană de apă rece. Pe urmă eu plec la pogoanele de la ceair, am de alergat vreo patru-cinci zile”. Victoria a adus prunele și apa și după o vreme m-a întreat: „După atîția ani? Cauți o fată care s-a măritat, care nu te-a chemat și nu ție-a dat nici un semn?”

Apoi către Petre: „Fata pe care o ceală oud ăsta crezi că este, o mă întorc noaptea și să încerc să sar zaplazul. Măcar cîntecul să-l văd. Dar am plecat la Petre Uraru și l-am spus ce vreau și ce mi s-a întîmplat. M-a dus în casă și mi-a zis:

E ciudat, dar poezia Ion Vinea nu și-a publicat poezia în volum. Abia acum, la 69 de ani, editoarea o culegere de versuri, antologică prin forma lucrurilor.

Cum se explică tergiversarea unei inițiative înaintea căreia ce autor se gândește măcar să existe? Autoexigență paralizantă sau neglijență boemă, cochetărie cu publicul sau ultimul reflex al frondei din tinerețe, disprețind „volumul” ca un pas spre conformism? Indiferență de cauză, gestul nu a avut recuzita asupra situației literare a lui Ion Vinea, la o vreme în care, prin nota enigmatică, Prin comensaliați parci, acest autor fără „operă” a beneficiat de o apreciere constantă, sporită prin farmecul multiplu al personalității, este prezentă și pe tărîmul prozei fantastice și al folioanelor săgetătoare. Cine știe, poate totuși; considerăm afectuosă a contrariilor și a criticii, la făcut să se dispenseze de proba confruntării cu librării, depunzând numai „flori de lamură” (1925) și „Paradisul suspinelor” (1930).

Pe ce s-a sprijinit reputația poetului, ocozitorilor de suferință dinaintea primului război, de la versurile publicate între 1914 și 1916, iar, pentru unii, interesant, încă de la poemele juvenile din „Simbol” (1912)? Totdeauna „Vinea a fost socotit un modern. A fi modern în acea dată însemna a fi simbolist; ceea ce poetul a fost și nu a fost pe deplin. Nu numai că frecvența sa la noua „școală lirică” atesta o practică de „ecole huișsonniere”, ci, refractar oricărui discipline de grup, el și-a înghițit repede propria echipă. Singurul semn de fidelitate programatică a fost, în afară de titlu, spiritul general al revistei („Simbol”), pe care a întemeiat-o sub numele de I. Iovanachi, împreună cu viitorul Tristan Tzara, avînd printre colaboratori pe Bacovia, A. Marin, Emil Isac. Dacă poezia de necum este sînt convins simbolist, prin cumplitul lor de alei obosite, răspîndii de drumuri tonite în zări și navigații spre nicieri, producțiile următoare nu auzează motivele inaugurale cu un semton mai viril. În orice caz, spleenul devorator, tortura absolutului și obsesia înhalțiilor de aerese care nu l-au zdruncinat pe tîmărul în fond sentimental și ca nervii sănătoși, iar muzicalitatea doctrinară s-a redus și ea la un concurs de fluiditate sonoră la o linie melodică, străină de ecologia haecviană și de stabilitatea minuscule. Din contactul „simbolist”, Vinea a reținut pen-

ceremoniul marțial: „Regala — lamă văzută... / În jurul său, sfîrcul cel mare și mințitri /... generoși cu privirează cu carea / cu gestul categoric ca săgeata, / și noi, spate împovărate, coame de șanturi / pustii de epini de baionete care se ogăni din adîncuri / într-o mișcare ce sporește înaintind / dar se culcă și tresare în rîndul din față...” („Mobilizare”). În drumarea polemică a recondiționării substanțial limbajului poetului. Arta sa se plămădește acum. Versul liber, strivitor, al „falelor măsurii” e plat-forma de afirmare a unor aptitudini în sine contradictorii, avînd se potentează armonioasă etapa postbelică a artistului: simțul critic și voluptatea imaginii. Luciditatea, prin punctațiile ironice sau comentariile ei neutre, hărăzite suvoial asociativ al imaginilor care, păstrîndu-și autonomia în așa fel încît fiecare recomandă o sugestie independentă, se însușează, converg către un efect omogen de atmosferă. Echivocul simbolist și astfel suprimat și, pentru deajărea completă a intenției, se apăsă „deser” în exprimarea sa explicită: „Vreau singurarea soarelui pe lacuri, / în amurguri bitolii mugînd / în frumătul grădini dintre ziduri / în zădărnicele de coar din cămărule de iarnă /... Vreau pasul tutei care suie scara / gonul de bronz să sune cîna, / vreau, mamă, iar să-mi aud numele / roșit duios și aveva / cum a rămas plînd în paragina din sînd. / Să ferec strajă-n casă cu dragul pus în poartă” („Cale întoarsă”). Trebuie subliniat că trecerea de la un studiu la altul s-a obținut într-un climat de insatisfacție și dezabuzare, propriu genului postbelic de intelectual, care, influențat într-un grad sau altul de aspirațiile proletare, se îndepărtează de baricade, de îndată ce ofensiva clasei muncitoare refluxează și cunoaște înfrîngerii. Cantonată în ei înșiși, însușeștii de o clipă prescriu poeziei sarcinile unei revoluții strict „interne”, detașate de idealul artei umane, alimentate din problematica fundamentală a omului și proiectate spre viitor. Între decepționări s-a produs totuși o binecunoscută diferențiere. Pe cînd aripa de stînga, în cap cu Macedonski, Tradem și în special Bacovia își interzice orice tranzație cu burghezia și strigă revolta deznădăjduită de paria sau de ex leu al societății, direcția contrarie uzeste miraje pare și universitar factice. Sosit în literatură în momentul acestei desfaceri a curentului simbolist, Vinea pivotează între cele două brațe, între linia protestatară

POEZIA LUI ION VINEA (II)

de MIHAIL PETROVEANU

tru mult timp, pe lângă un nonconformism de principiu, o „geografie” atazană și oarecum exotica, mai exact citeva repere în spațiu, servind drept pretext poetic, și sistemul de evocare a „stimulenților” lui prin alternanța aluziei cu leit-motivul. Prin același intermediu a lăsat cunoștință de cînta electrică a sufletului său. Trăsură iritantă însă pentru gonor, deoarece în versurile din „Noua Revistă Română” și ziarul „Seara” reacționează împotriva complacerei în langori vaporoase (Somain), și a marilor gestuclății poetice (Minulescu). Precum Adrian Maniu, minus sarcasmul crud al oechepierului, Vinea persiflăză o dată ca mania autumnală și cultul lunar („Și ningă luna clăia / luna melnică”), sfîșierile amorose ale noului val: „Aci parul iar roșietea de fluturi și polen / și miha tu o cast — din care vis? — dar nu e, / Ironică pe soclu-i stă veșnică statuie — / și goarnel-n cazarmă adorm pe un rejen” („Amintirile false”).

Despărțirea de primul său avatar poetic nu a mers atunci pînă la renegare, fie dintr-un rest de respect față de penați începuturilor, fie dintr-o intuiție obscură a destinului său iremediabil nostalgic și, deci, solidar pînă la punct cu simbolismul. Umoral cochet al poeziei „Doleanțe”, nu este citată ca semn de rămas bun trecutului, ascunde o indulgență, o complicitate cu sine și o recunoaștere a vidului lăuntric, determinat de neînlocuirea crezului artistic înlăturat: „Ieși dintr-un sertar, Melancolie, / cu panglică, bucle și hirtie, / căci paiața-i fără de scufie”. Tonul autonegativ paradoxial stilul emfatic, al cărui model, lesne de ghicit, stă la antipodul felului său de a fi, antiretoric: „O, cum se-nșală mila de guri / în uita străduclul cînt de ieri... / străucechiu cînt / ucis de falăse măsurii” (Dintr-o poezie fără titlu, apărută în „Seara”, 11 august 1914).

Majoratul liric îl atestă abia colaborările din 1915 și 1916 de la „Cronica” lui Argehi și Galaction. Aci, paralel cu detașarea aproape violentă de clișeele tutelare, se arunciește rehelness împotriva sămănătorismului dominant, în deplin acord cu tendințele revistei și înrudită, prin procedee, cu maniera critică a lui Adrian Maniu. Vinea afirmă machiajul poetilor al satului, lăvînd să și în vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea izbucnește în plînă... uliță: „Ce zar zîmînt m-avînd pe așfel de meleaurii / să-mi vîndă o tristete prin vînt obrazul creației de mistic și livid de vegetarea în automatisme milenare. Peisajul e descărnat, atacat de un morb lent, de o linceză toxică, siluetele omienilor se frîng, contorsionate sau potocnite, casele zac pe o rină, vitele răcoace. Șarja antidecorativă răpește satului virtuțile de balsam; rînilor venite să se leuciască în mijlocul său se adîncesc și exasperarea

